

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kandidatuppsats

”Det låter pretty najs”

En undersökning av mellanstadieelevers attityder till engelska lånord

Författare: Susanne Heinonen

Handledare: Claes Ohlsson

Examinator: Astrid Skoglund

Termin: VT 18

Ämne: Svenska språket

Nivå: Kandidat

Kurskod: 2SV10E

Sammandrag

Den här uppsatsen undersöker unga människors attityder till att använda enstaka ord och fraser på engelska i svenska meningar. Forskning visar att engelskt inflytande är högre i yngre åldrar än hos äldre. Fenomenet att använda engelska ord i det svenska språket de senaste decennierna har ökat alltmer och det finns flera faktorer som pekar på att engelskan har fått ett allt större inflytande inom flera samhällsområden. Dessa språkliga förändringar speglas av samhällets kultur och attityd till engelskan. Förutom den litteratur som jag hänvisar till i den här uppsatsen har jag valt att genomföra en intervju- och enkätundersökning med yngre individer för att ta reda på deras attityd till att växla mellan svenska och engelska när de talar.

Resultatet av undersökningen visar att en majoritet av informanterna använder engelska i sitt vardagsspråk och att attityden till att använda ord och fraser på engelska i det svenska språket är mycket positiv samt att sociala faktorer som till exempel samhörighet spelar en stor roll. Dessutom visar resultatet att attityden till att använda engelska ord är något mer positiv hos flickor än hos pojkar. Resultatet visar även att informanterna i undersökningen använder engelska ord som *screena*, *softa* och *King* när de talar om fritidsaktiviteter samt att de entusiastiskt uttrycker engelska adjektiv som *cool*, *pretty*, *nice* eller *najs*, ibland i sin engelska form och ibland anpassat till svenskan.

Nyckelord

Engelska lånord, svenska språket, attityder, ungdomsspråk

Keywords

English loan words, Swedish language, attitudes, youth language

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Syfte och frågeställning	2
1.2 Uppsatsens disposition	3
2 Metod och material	3
2.1 Etiska hänsynstaganden i undersökningen	4
2.2 Urval av informanter	4
2.3 Genomförande av enkätundersökning	5
2.4 Genomförande av intervjuer	5
3 Centrala begrepp och tidigare forskning om engelskans förhållande till svenskan	6
3.1 Attityder	6
3.1.1 Domäner – olika sätt att se på begreppet	7
3.1.2 Anpassning av engelska lånord	8
3.1.3 Definition av flerspråkighet	10
3.1.4 Sociala faktorerers påverkan på språket	11
3.2 Tidigare forskning om engelskans förhållande till svenskan	12
4 Resultatredovisning av enkätundersökningen	15
4.1 Attityder till hur ofta engelskan används	15
4.2 Attityder till påståendet ”Man använder alldeles för många engelska ord i dag”	17
4.3 Bruket av <i>e-post</i> , <i>e-mail</i> , <i>mejl</i> och <i>mail</i>	18
4.4 De vanligaste engelska orden bland informanterna	20
5 Resultat av attityder i intervjuer	21
5.1 Sammanfattning av intervjuerna	21
6 Analys och diskussion	22
6.1 Informanternas attityder till om det används för många engelska ord i det svenska språket	23
6.2 Informanternas lånord	25
6.3 Bruket av <i>mail</i> , <i>mejl</i> , <i>e-post</i> och <i>e-mail</i>	26
6.4 Yngre människors attityder till engelska lånord	27
7 Avslutning och framtida forskning	28
Referenser	30
Bilaga 1	32
Bilaga 2	33

Bilaga 3	34
Bilaga 4	35
Bilaga 5	36

1 Inledning

Engelskans inflytande i det svenska språket är omdiskuterat. I Sverige finns det människor som är bekymrade för hur engelskan i allmänhet och engelska lånord i synnerhet påverkar det svenska språket. En del forskare hävdar att engelskans påverkan på sikt kan medföra tal- och skrivsvårigheter på svenska och att engelskans framfart i sin tur kan leda till domänförluster inom flera användningsområden (Sundgren, 2008, s.114). Andra forskare menar att framtiden kommer att bli mer flerspråkig eftersom digitaliseringen och nätet gör språk mer lättåtkomliga (Josephson, 2007). Fenomenet att växla mellan svenska och engelska har under de senaste decennierna tilltagit alltmer i Sverige, vilket till synes beror på att engelskan har fått ett allt större inflytande inom flera samhällsområden (Sundgren, 2008). I affärlivet övergår företag till att använda engelska som koncernspråk och anställda använder engelska namn och fackuttryck i sina svenska meningar. Unga människor använder redan etablerade lånord och gillar att leka med fristående fraser i svenskt vardagstal. Och vi använder alla det engelska ordet *okej* (Sharp, 2001).

Att engelskan sprider ut sig så här är kanske inte så dramatiskt när man vet att det finns över 400 miljoner talare i engelskspråkiga länder och dessutom ett lika stort antal människor som talar engelska vid sidan av andra språk (Hyltenstam, 2004, s. 36). Förutom detta har engelskans inflytande påverkats av mångkulturalism och flerspråkighet, där möten med främmande kulturer blivit en del av vardagen i vårt moderna samhälle. Myers-Scotton (2006, s. 10) menar att den här sortens globalisering gynnar ett världsspråk som till exempel engelska ytterligare.

Sett ur ett historiskt perspektiv har språk generellt alltid förändrats kontinuerligt. Dessa språkliga förändringar speglas av samhällets kultur och attityd till engelskan (Sundgren, 2008 s. 330). Studier visar att det finns en tendens att yngre är mer positiva samtidigt som äldre har en mer negativ attityd till engelskan i Sverige (Ljung, 1985). Forskning har också visat att skillnaden i användningen av engelska kan skilja sig mellan pojkar och flickor (Sharp, 2001). Trots detta finns det enligt Sharp (2001) mycket lite forskning om engelskan i dagens svenska, framför allt vad gäller talspråket. Det finns följaktligen flera orsaker som gör det motiverat att undersöka de engelska låneordens omfattning och attityder till dessa. Av denna anledning är en studie av det engelska inflytandet i Sverige idag och dess påverkan på det svenska språket relevant.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är att undersöka unga människors attityder till engelska lånord. Mer specifikt undersöks hur flickor och pojkar i åldern 11–13 år från två kommunala skolor ser på inslag av engelska ord och fraser i vardagligt talspråk, och om och hur de själva använder sådana ord och fraser. Genom att undersöka yngre individers attityder till engelska lånord i svenskt vardagstal kan man eventuellt se hur engelskan kan ha påverkan på svenska i ett visst sammanhang. I det här fallet vill jag ta reda på hur ofta de använder engelska ord i sitt vardagliga språk och varför de i så fall väljer att använda engelska lånord. Uppsatsen undersöker därför elever i åldern 11–13 år och deras attityder med hjälp av enkät- och intervjumetoder. Anledningen är att yngre individers språkbruk kan skilja sig från äldres och att de yngre lättare påverkas av faktorer utifrån än äldre, samt att de yngres attityder kan reflekteras i deras språkbruk (Ljung, 1988, s. 129–130). Tidigare forskning visar också att användningen av engelska kan skilja sig mellan pojkar och flickor (Sharp, 2001). Av den orsaken kommer resultatet från den här undersökningen att jämföras med tidigare resultat från liknande frågeställningar i tidigare studier.

I uppsatsen används både en intervju- och enkätundersökning där en gemensam frågeformulering i båda undersökningsdelarna är *om det används för många engelska ord i det svenska språket*. Anledningen är Nyström Höögs (2005) tidigare studie inom ämnet där hon ställer just den frågan till informanterna. Projektet bestod av två olika undersökningar: en telefonenkät och en där enskilda intervjuer med svenskar fokuserade på lånordens anpassning till språket i både tal och skrift och attityderna till dem. Nyström Höög (2005) undersökte även om vilket av lånorden *e-post*, *mejl* och *mail* som används mest. Detta är intressant eftersom *mejl* och *mail* är ord som har liknande uttal på de två språken svenska och engelska. Då informanterna i den här undersökningen använder surfplattor i sin undervisning och har tillgång till en egen e-post genom sin hemkommun och skola kommer även frågan ställas vilket av orden *e-post*, *e-mail*, *mejl* och *mail* som används mest av informanterna i den här undersökningen.

De frågeställningar som undersöks i den här uppsatsen när det handlar om attityder bland yngre individer till att använda engelskan i svenskan syftar därför till att ta reda på och förhoppningsvis se både likheter och skillnader i jämförelse med tidigare forskning. Jag vill på så sätt se om tidigare studiers resultat överensstämmer med min undersökning.

Undersökningen omfattar alltså följande frågor:

- Anser informanterna i den här undersökningen att det används för många engelska ord i det svenska talspråket?
- Vilka ord och fraser är de mest förekommande bland informanterna i den här undersökningen?
- Vilken attityd har informanterna till de engelska lånorden? Skiljer sig attityden mellan flickor och pojkar i den här undersökningen?

1.2 Uppsatsens disposition

Inledningsvis i kapitel 1 beskrivs frågeställningarna som besvaras i denna uppsats. Därefter i kapitel 2 följer metoddelen där tillvägagångssättet, informanterna i undersökningen, enkäterna, intervjuerna samt etiska hänsynstagande i undersökningen klargörs. Sedan följer kapitel 3 som presenterar centrala begrepp för ämnet. Kapitlet redogör även för tidigare forskning om engelskans förhållande till svenskan. I kapitel 4 presenteras resultatredovisningen från enkätundersökningen och i kapitel 5 följer resultatredovisningen från intervjuerna i undersökningen. Kapitel 6 innehåller analys och diskussion där resultaten från både enkäten och intervjuerna presenteras och analyseras utifrån de olika frågeställningarna. Efter detta följer en avslutande diskussion där de viktigaste resultaten ytterligare diskuteras och uppsatsen avslutas med en kort reflektion och förslag på vidare forskning.

2 Metod och material

I detta kapitel presenteras vilka metoder och material som används i den här undersökningen. I kapitlet presenteras även vilka etiska aspekter som har tagits hänsyn till (se nedan 2.1). Materialet omfattar två delar som består av intervju- och enkätsvar.

Jag har använt intervjuer som en kvalitativ metod. Jan Trost skriver i *Kvalitativa intervjuer* hur man i en kvalitativ studie kan få fram ”vad den enskilde tänker och känner” (Trost, 1997, s. 13). Genom att ställa öppna frågor till informanterna får de på ett avspänt sätt möjlighet att ge uttrycksfulla svar om deras personliga uppfattningar och tankar. Vilka attityder svenskar har gentemot engelska lånord utgör även fokus för Nyström Höögs (2005) undersökning där de intervjuade informanterna i huvudsak var eniga om

att det används för många engelska ord i svenskan i dag. Dock menar Nyström Höög (2005) att informanternas individuella uppfattningar blev tydligare i intervjuer och gruppsamtal.

Undersökningens material bygger även på en kvantitativ metod där attityder till engelska lånord undersöks genom en enkät. Eftersom en enkät som endast består av slutna frågor kan medföra att svaren blir något ytliga har jag valt att inkludera en öppen fråga i slutet av enkäten där informanterna får möjlighet att uttrycka sig mer utvecklande (se bilaga 2). Detta gör att enkätsvaren till en viss del analyseras kvalitativt. I enkätundersökningen ges ett begränsat antal enkätfrågor till 71 elever i åldern 11–13 år.

2.1 Etiska hänsynstaganden i undersökningen

Vid studier med så unga individer och elever som i den här undersökningen är det naturligtvis viktigt att hänsyn tas till Vetenskapsrådets (2018) forskningsetiska principer. Dessa principer utgår från att deltagare är medvetna om att samtycke från vårdnadshavare finns innan påbörjad undersökning samt att undersökningen utförs på ett sätt som strävar efter relevans och anonymitet för deltagarna. I enlighet med Vetenskapsrådets samtyckeskrav blev vårdnadshavare och elever informerade genom berörda lärare om att medverkan i undersökningen var frivillig. De informerades både skriftligt och muntligt om hur studien och materialet skulle gå till och bearbetas (se bilagorna 3 och 4). Vidare för att ge de yngre eleverna anonymitet har deras namn fingerats och information om var de går i skola har undanhållits.

2.2 Urval av informanter

Den här uppsatsen grundar sig på en kombinerad enkät- och intervjuundersökning som har utförts på två 1–6 grundskolor i södra Sverige. Båda skolorna är kommunala. På varje skola går det mellan 350–500 elever. Valet av skolor för min undersökning bygger på personliga kontakter med lärare som är verksamma där. Sammanlagt deltar 71 elever i enkätundersökningen och 4 av dessa elever, två pojkar och två flickor, deltar även i intervjuundersökningen. Eleverna är i åldrarna 11–13 år. Av de 71 eleverna är 32 flickor och 39 är pojkar. Valet av så unga individer som i den här undersökningen beror på att yngre individers språkbruk kan skilja sig från äldres samt att deras attityder kan reflekteras i deras språkbruk (Ljung, 1988, s. 130). Sharp hävdar dessutom att det finns

mycket lite forskning om engelskan i dagens svenska, framför allt vad gäller talspråket (2003, s. 4).

2.3 Genomförande av enkätundersökning

Enkäten i den här undersökningen är till sin karaktär anonym och det framgår alltså inte vilka informanterna är eftersom namn inte anges på enkäten (se bilaga 2). Däremot anges om informanten är en pojke eller flicka. Detta görs för att undersökningen jämför likheter och skillnader med tidigare forskning (jfr. Sharp, 2001) när det handlar om könsskillnader.

Vid enkättilfället kan det finnas flera faktorer som påverkar svaren. Ett exempel kan vara att den svarande eleven väljer ett svarsalternativ utan tillräckligt mycket eftertanke. Ett annat kan vara att elever påverkas av andra informanter i klassrummet. Det bör också påpekas att frågorna i en enkätundersökning kan tolkas olika. I jämförelse med intervjuerna i den här undersökningen kan alternativsvaren i enkätundersökningen också ses som mindre personliga eftersom informanterna inte fått möjlighet att utveckla svaren på frågorna. Av den orsaken kan enkätundersökningen ses som en begränsning. Eftersom antalet informanter som utfrågas i undersökningen också kan ses som begränsad kan det bidra till att resultaten inte går att dra några allmänna slutsatser från.

Enkäten består av fyra alternativfrågor och en fråga där informanterna kan skriva egna svar med exempel (se bilaga 2). Till exempel får informanten i enkäten svara på påståendet ”*Man använder alldeles för många engelska ord i dag*”, vilket också är en av frågeformuleringarna i den här uppsatsen. Även i intervjuerna ställs frågan ”*Tycker du att man använder alltför många engelska ord i svenskan idag*” (se bilaga 1). Frågan i enkäten som följer ”*Säger du e-post, e-mail, mejl eller mail*”? tas upp särskilt i avsnitt 6.3 där språkbruket av *mejl* eller *mail* diskuteras metodkritiskt. Detta beror på att frågan kan visa sig vara missledande, eftersom *mejl* och *mail* stavas olika men låter nästintill lika i uttalet.

2.4 Genomförande av intervjuer

Intervjuerna avser att ta reda på yngre elevers attityder till lånord och hur deras inställning till att använda engelskan i svenska talspråket ser ut.

Vid genomförande av kvalitativa intervjuer finns det olika tillvägagångsätt, som till exempel att spela in ljud eller att anteckna. I den här undersökningen har jag valt att

anteckna. Jag har gjort anteckningar i intervjuerna och det finns en bilaga med frågor till informanterna (se bilaga 1). Det har också uppkommit följdfrågor beroende på deras svar. Intervjuerna har genomförts på plats i skolans lokaler i ett mindre grupprum. Intervjuerna har skett inom ramen för elevernas undervisning.

Gemensamt för de fyra informanterna i intervjuerna är att de är födda i Sverige. Intervjuerna har varierat i tid från 20 till cirka 30 minuter. De fyra informanterna som deltar i intervjuundersökningen har pga. deras unga ålder fått de fingerade namnen Alice, Wilda, Oliver och Fabian. Genom att informanterna är anonyma kan informationen som samlats in inte användas på ett negativt eller ofördelaktigt sätt för dem som personer.

3 Centrala begrepp och tidigare forskning om engelskans förhållande till svenskan

I detta kapitel presenteras inledningsvis begrepp som är centrala för undersökningens ämne som attityder, domäner, anpassning av engelska lånord, definition av flerspråkighet samt sociala faktorerers påverkan på språket. Kapitlet redogör sedan för tidigare forskning om engelskans förhållande till svenskan.

3.1 Attityder

När det gäller engelskans status i förhållande till svenskan handlar en del om *attityder* till hur språket används. Numera kan man ofta höra hur människor har för vana att blanda in engelska ord som *chatta, maila, bruncha* men även fackuttryck som *promota, admitta* och *rekvesta* i svenska meningar (Sharp, 2003, s.4). Att blanda in ord genom att växla mellan olika språkliga engelska fraser i ett i övrigt svenskspråkigt samtal förekommer även i vardagligt tal där yngre individer växlar till engelska med korta fraser som i *You name it* och som enligt Josephson (2007, s. 7–8) pekar på att attityden till orden som växlas in generellt sett kan ses som allmänt accepterat i dagens talspråk men också på att det inte är speciellt svårt. Attityder är något vi utvecklar i kontakt med andra. Skolan, föräldrar, jämnåriga och massmedier är exempel på viktiga attitydförmedlare enligt Bijvoet (2013, s. 126–127). Språkattityder kan handla om någons inställning till ett visst språk som till exempel att man gör ett medvetet val genom att inte använda vissa ord i ett språk (Bijvoet, 2013, s. 128–129). Attityder till ett språk kan alltså handla om vilken status det språket har i samhället (Einarsson, 2009, s. 98). Dessutom menar Einarsson att det kan hjälpa oss att förstå den kultur vi socialiseras in i, reda ut och förenkla vår

omgivning så att vi kan anpassa oss till rådande normer och det *värdesystem* som råder just nu när det till exempel handlar om det engelska talspråket (Einarsson, 2009, s. 218).

3.1.1 Domäner – olika sätt att se på begreppet

I den här undersökningen undersöks yngre elevers attityder till engelskan som berör domäner som till exempel skolan och hemmet. Andra exempel på domäner där engelska ord och fraser används kan även vara arbetsplatsen eller sociala medier.

Domän är ett begrepp som lanserades på 1960-talet av den amerikansk-israeliske språksociologen Joshua Fishman (Höglin, 2002, s. 10). Begreppet bygger helt enkelt på en hypotes att det är domänen som kan avgöra språkvalet. Här är förutsättningen för det språkliga utbytet olika i förhållande till platsen och syftet. Med andra ord kan språkvalet också beskrivas som en kombination där man talar på ett sätt i skolan eller i verksamheten i samband med utlandskontakter på ett företag och ett annat sätt i hemmet (Höglin, 2002).

Sociala medier är enligt Bellander (2011) den vanligaste internetaktiviteten bland tonåringar. Mail, chatt, sms och interaktiva forum på nätet erbjuder nya sätt att kommunicera. Bellander (2011) menar att digitala medier påskyndar språkförändringar och för med sig att kommunikationsmöjligheterna blir flera. Men när man ser till ser till engelska uttryck anser dock Bellander att de digitala mediernas påverkan på språket är relativt ytlig. Däremot menar Bellander att ”vi anpassar vårt tilltal efter både vem vi kommunicerar med och i vilken informationsväg det sker” (2011, s. 18). Dock pekar Bellander (2011, s. 18–19) på att talspråk och skriftspråk inte längre är skilda åt utan att tal och skrift istället närmar sig varandra. Till exempel menar Bellander (2011) att skriften utvecklats till att användas som ett dialogiskt skriftligt växelspel som används mellan ungdomar och liknar därmed talad interaktion med dess kvicka och ofta ögonblickliga respons (2011).

Ett annat perspektiv på domänbegreppet handlar om *domänförluster*. En del forskare menar att engelskans inflytande har ökat så markant att det i sin tur kan leda till en förhöjd risk för domänuppdelning i Sverige. Josephson (2007) pekar till exempel på högre utbildning och forskning där svenskan riskerar vika undan för engelskan då så gott som hälften av universitetens masterprogram är engelskspråkiga och så gott som alla doktorshandlingar i medicin och teknik numera är engelskspråkiga. Dock menar Josephson (2007) på samma gång att svenskan inte kommer försvinna helt då svenskan i grunden är ett starkt språk.

Ett uttryck för att förhindra domänförluster är Språkrådets handlingsprogram för det svenska språket (Svenska språknämnden). Språklagen som kom till 2009 säger att svenska är huvudspråket i Sverige och som i sin tur innebär att svenska ska kunna användas inom alla av samhällets funktioner (domäner) som ett komplett och samhällsbärande språk (Riksdagsförvaltningen, 2009, 600).

Även om andra språk också påverkar det språkliga klimatet i det svenska samhället handlar denna undersökning om att undersöka attityder till användningen av engelskan i det svenska språket. Dock bör det påpekas att dagens språksituation i Sverige inte bara handlar om två språk som svenska och engelska.

3.1.2 Anpassning av engelska lånord

Engelskans inflytande på svenskan har enligt Teleman (2013) ökat stadigt från och med mitten av 1900-talet för att år 1960 övergå till att vara ett obligatoriskt ämne i det svenska skolsystemet. Teleman (2013) jämför engelska som påverkande språk med tyska och franska och menar att förutsättningarna för engelska lån under senare delen av 1900-talet var annorlunda än för tyskan och franskan under tidigare århundraden. Att svenskan inte förändrades på samma sätt som efter påverkan av exempelvis tyskan menar Teleman (2013) beror på att vid tiden för engelskans ökande inflytande i Sverige var svenskan väl standardiserad, vilket skulle kunna innebära att språket lättare kunde stå emot språkliga förändringar. Däremot menar Teleman (2013) att både medier och internationalisering under 1900-talet medförde att en stor del av befolkningen kunde komma i direkt kontakt med engelskan i större utsträckning än tidigare (2013). Efter andra världskriget växer USA:s dominans och landet får sitt genombrott som politiskt och ekonomisk supermakt. Krigsslutet blir därför starten för en ny era då engelska ord börjar välla in i svenskan. USA:s ökande dominans i västvärlden spelar nu en avgörande roll för engelskans inflytande för framtiden i Sverige men även för andra länder i Europa. (Ljung, 1988, s.12).

Påverkan från engelskan har funnits länge, men har enligt Bellander (2011) eskalerat med teknikens hjälp. Vi hämtar lånord från engelskan och yngre individer som i den här undersökningen använder engelska uttryck i vardagen när de väljer att växla mellan svenska och engelska i en talsituation. Detta är enligt Einarsson (2009) en form av så kallad *kodväxling*, som generellt innebär att man växlar från ett språk till ett annat beroende på situation och sammanhang. Språket utökas hela tiden med nya ord, precis som orden *mejl* och *mail* som uppvisar nästan samma uttal på de två språken svenska och

engelska – men som skiljer sig åt i stavning. Ibland gör vi nybildningar som får fotfäste i språket och blir en del av det svenska språkbruket. Samtidigt faller andra bort.

Vissa engelska ord som har lånats in kallas enligt Einarsson *direktlån* (2009, s. 251). Dessa ord tas in direkt och anpassas efter böjning, stavning och uttal som till exempel i ordet *mejla*. Här ser man hur man endast genom att lägga till ett *a* i ordet enkelt kan bilda nya verb i svenskan som *mejl-a*, *e-post-a* och *mail-a*. I den svensk-engelska frasen *Jag payar dig ikväll* som på svenska sägs ”jag betalar dig ikväll” ser man att verbet *pay* – betala eller *payar* – betalar kan böjas likadant på svenska. Därför kan språket blandas med det ord man hittar först. Att växla mellan svenska och engelska går snabbt, det vill säga, det kommer automatiskt. Flytet i språket stoppas alltså inte upp på grund av växlingen och Einarsson menar att ”man för över delar av sina färdigheter från det ena språket till det andra” (2009, s. 99). Det som är specifikt med den här sortens ordväxling menar Sundgren är att ”båda språkens grammatik och syntax fungerar friktionsfritt och parallellt” (2008, s. 280). Men samtidigt kan inte heller processen vara så enkel att man utan vidare bestämmer sig för att detta ord ska jag låna in. Istället menar Einarsson (2009, s. 234) att det nog är en slags tillfällighet när nya ord lånas in och först används temporärt. Men visar det sig vara ett användbart ord eller fras är det troligen först då det får sin genomslagskraft och blir *etablerat*, det vill säga ord som står i Svenska Akademiens ordlista (SAOL).

I *Svenska skrivregler* (2017) som är ett normerande, ofta använt hjälpmedel i många sammanhang som har med språk att göra, finns det numera ett kapitel som särskilt tar upp anpassning av stavning och böjning av engelska lånord. Dock har *Svenska Akademiens ordlista* SAOL sedan lång tid tillbaka fått ta ställning till lånord. Det vill säga om lånord bör assimileras med svenskan och hur de i så fall ska anpassas när det gäller stavning och böjning. Lånorden från språk som i det här fallet engelskan har genomgått olika stadier i anpassning när det gäller ordens uttal men även stavning. Erfarenheten idag av engelska lånord om man ser till det som framhålls i SAOL är att de normalt tas in i svenskan med sin engelska form (SAOL 2009, s. 105).

Einarsson (2009) talar också om hela fraser som han beskriver som *översättningslån* där fraser som *have a nice day* översätts ordagrant till svenskans *ha en bra dag*. Lånord som etablerar sig permanent får därför oftast ett jämförelsevis svenskt utseende och Josephson

(2007) menar att detta hänger samman med språkblandningstendensen. Josephson pekar på att vi blivit mer och mer öppna för att växla in nya ord och då blir vi inte heller rädda för att använda dem (2007). Ordförrådet förändras inte bara genom att nya ord tillkommer och gamla dör ut, utan en viktig förändring handlar också om ordens innehåll och betydelsen av dem (SAOL, 2009).

3.1.3 Definition av flerspråkighet

Flerspråkighet är ett centralt ämne för undersökningen eftersom dagens språksituation i Sverige inte enbart rör två språk. Flerspråkighet kan numera betraktas som en norm enligt Hammarberg (2013, s. 27). Skälet till detta menar Hammarberg (2013) är att majoriteten av individerna i Sverige är bekanta med mer än ett språk som till exempel engelska. Detta anser han vara kravet för att betraktas som flerspråkig. Hyltenstam och Lindberg menar att människor av naturen är potentiellt flerspråkiga och att flerspråkighet kan ses som den normala formen av språklig kompetens hos vuxna individer (2013, s. 7). De framhåller även att flerspråkighet numera är vanligare globalt än ren enspråkighet (2013). Detta menar Myers-Scotton beror på att människor reser mer och dagligen möter människor från andra kulturer genom arbete, skola, media och internet. Denna globalisering medför att människor har allt lättare att förflytta sig mellan olika länder och följderna blir att människor som talar olika språk befinner sig i ett och samma samhälle (Myers-Scotton, 2006, s. 136).

Sverige är ett exempel på ett flerspråkigt samhälle från ett individuellt perspektiv då det finns språkbrukare av många språk (alltså inte bara engelska) bland befolkningen. När man talar om flerspråkiga samhällen är det främst förekomsten av flera språk som är viktig (Norrby & Håkansson, 2010, s. 243). Förortssvenskan som är ett svenskt ungdomsspråk på flerspråkig grund finns ju redan etablerad och Josephson menar att den alltid kommer att leva kvar på något sätt även om den inte kommer att låta som i dag (Josephson, 2007, s. 8).

I den svenska översättningen av Europarådets *Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning* (Skolverket, 2007) betonas det hur begreppet flerspråkighet har fått allt större betydelse för hur man ser på språkinlärning och att termen inte ska förväxlas med uttrycket mångspråkighet som främst åsyftar kunskaper i ett antal språk eller samexistensen av olika språk i ett samhälle. Istället innebär denna flerspråkighet att individens språkfärdigheter utvidgas i ett kulturellt

sammanhang från det språk som talas i hemmet via det språk som talas i samhället i stort. Oavsett på vilket sätt personen har lärt sig språket, om det är i skolan eller genom direkta erfarenheter så delar personen inte in språken och kulturerna i olika fack, utan bygger istället upp en kommunikativ kompetens där alla språkliga kunskaper ingår, där språken är förbundna och påverkar varandra. Det innebär att en person på ett flexibelt sätt kan använda denna kompetens för att kommunicera med andra i olika situationer. Personen kan till exempel byta från ett språk till ett annat och därmed använda sin förmåga att uttrycka sig på ett språk och samtidigt förstå det andra (Skolverket, 2007, s. 4).

De flesta människor i världen är *tvåspråkiga* och de som regelbundet använder två olika språk kan enligt Einarsson även ses som tvåspråkiga (2009, s. 92). När dessa människor använder språken i olika domäner visar det sig ofta att de har olika färdigheter i olika kommunikationssituationer (2009). Einarsson delar in tvåspråkighet i ett flertal kategorier som kan användas för att studera tvåspråkighet: ursprung, kompetens, funktion och attityder. *Ursprung* är hur och när man lär sig flera språk. Barn kan lära sig flera språk samtidigt genom att vara bosatt i en flerspråkig miljö. Vilken *kompetens* en person har i sitt språkbruk kan också variera. Man kan ha ett språk som modersmål men ändå inte kunna använda det för att läsa och skriva. Detta är en *funktion* och beror på en social aspekt av språkbehärsningen som gör att en person använder olika språk i olika sammanhang (Einarsson, 2009, s. 93–94).

3.1.4 Sociala faktorerers påverkan på språket

Det finns följaktligen fler förhållanden än ursprung, kompetens, funktion och attityder som kan ge svar på yngre människors inställning till engelska lånord i det svenska talspråket (Einarsson, 2009). När det handlar om de sociala faktorerna kan samhörighet spela en stor roll menar Norrby och Håkansson (2010, s. 35). Här kan språket fungera som en *identitetsmarkör* där man vill markera sin grupptillhörighet och känna gemenskap med någon som talar samma språk som sig själv (Sundgren, 2008, s. 119). Individen anpassar alltså sitt språk till den man talar med för att uppnå social integrering och identifikation. Språkforskaren William Labov understryker att ”språket varierar i alla språksamhällen och till och med inom individen” (2008, s.71). Enligt Sundgren är variationen både ”*interindividuell*” och ”*intraindividuell*” (2008, s.71) vilket betyder att språket varierar mellan människor men även hos den enskilda människan eftersom vi pratar olika beroende på faktorer som kontext, situation, ålder och etnisk bakgrund. Einarsson (2009, s. 103) menar att språkvalet kan beskrivas som en kombination där man

talat på ett sätt i hemmet och ett annat i skolan eller på arbetsplatsen. Det innebär i så fall att individen anpassar sitt språk och förutsättningen för det språkliga utbytet varierar i olika domäner som till exempel skola eller hemmet (2009).

En del av samhörigheten kan yngre människor finna i media (2011, Bellander). Eftersom en stor del av den språkliga utvecklingen i media också styrs med ett kommersiellt syfte kan man försäkra sig om att användaren lockas till ständigt nya engelska ord där man drar nytta av de positiva associationer och den internationella status som det för med sig. Svenska tv-program med engelska titlar som *Let's dance* eller *Breaking news med Filip & Fredrik* är inte ovanliga. I reklamens värld beskrivs accessoarer i form av en väska att den är *big and bold* och jeans som har en *perfect fit*. Användningen av internet i mobilen ökar kraftigt. Det är i stort sett oundvikligt att inte ha kontakt med det engelska språket – det finns på internet, i musik, i tv-serier och det letar sig även in i det vardagligt talade språket bland ungdomar och unga vuxna där engelska i vardagligt talat språk är vanligast.

Josephson (2007) pekar också på att engelskans påverkan beror på förändringar i olika samtalsformer och stilmönster som etableras i snabb takt på grund av all teknik som finns tillgänglig i dagens samhälle, som till exempel webbplatser och dataspel. En annan tendens menar Josephson är att ”informationstekniken och medieutvecklingen skapar nya språkbruksvillkor – bland annat diffusare gränser mellan tal och skrift”(Josephson, 2007, s. 6). Josephson (2007) menar att informella uttrycksätt används och accepteras allt mera även i mera formella situationer. Kopplat till den snabbare och mer samtalsliknande kommunikationen noterar Josephson (2007) en annan effekt av den nya tekniken, nämligen en *intimisering* av språkbruket där tilltalet blir mer direkt och ofta informellt. Mindre tid ägnas åt presentation och artighetsfraser och tonen blir mer personlig.

3.2 Tidigare forskning om engelskans förhållande till svenskan

En undersökning av engelskans inflytande på det svenska språket är Harriet Sharps (2001) avhandling *English in Spoken Swedish. A Corpus Study of Two Discourse Domains*. Sharp (2001) undersöker bruket av engelska från ett betydande antal timmars inspelat tal inom två olika domäner. I jämförelse med Sharps (2001) avhandling undersöks i den här uppsatsen yngre skolelevers attityder till att använda engelska lånord i det svenska talspråket med hjälp av enkät- och intervjumetoder. Visby Corpus som används av Sharp är uppbyggd av material från dokusåpan *The Real World* som består av tio timmars spontant tal (Sharp, 2001).

Den ena domänen är ett svenskt men internationellt företag som har engelska som koncernspråk och där både skriftliga och talade affärstransaktioner sker på engelska men där språket på arbetsplatsen annars är svenska. I den andra domänen undersöker Sharp informellt talspråk hos ungdomar i åldern 19–25 år som jobbar med en inspelning av en dokusåpa. I affärsmännens engelska fann Sharp flest ord som var förenade med deras verksamhet, alltså facktermer, i jämförelse med ungdomarna som uttryckte flera ord som var förknippade med nöjen och fritidsaktiviteter som *party, soul, chips, shots, bright, cool, kinky och smart* (2001). Sharps (2001) undersökning visar hur de engelska lånorden skiljer sig i de olika domänerna och hur orden används för att passa formaliteten i domänen. Ett exempel är ungdomarnas användning av olika yttranden och beskrivs av Sharp som en språkanpassning. Denna teori är *konvergens*, en slags språklig likriktning där individer ibland anpassar sitt språk till den man talar med för att åstadkomma social integrering och identifikation med en talare eller grupp. Bland ungdomarna tar sig den språkliga anpassningen enligt Sharp (2001) ofta formen av ett språkväxlingseko; ett engelskt utlåtande av talare A utlöser ofta ett engelskt uttalande som svar av talare B:

[Tina gläder sig över en kommande semester]

A: Tina: YES-YES-YES!

B: Ulrika: Yes-yes-yes! Å jag också
(Sharp, 2001:113)

Det finns flera orsaker där Sharp (2001) pekar på hur attityden till engelskan i svenskan påverkar språkets status. Sharp syftar i sin avhandling (2001) på att ungdomarna har gjort språkväxlingen till en slags kommunikativ lek, ett rollspel i vardagen där engelska inlägg görs genom röstmodifikationer. Till exempel kan de lägga till en främmande accent eller imitera en särskild talare samt höja eller sänka sin röstvolym. Men Sharp betonar också att talarna medvetet infogar engelska ord och uttryck i sitt tal (2001) och att undersökningen även visar att talarna skiljer mycket noga mellan sina två språk (Sharp 2001, s. 113–14).

Ett annat resultat i Sharps (2001) avhandling är att affärsmännen visade sig använda mer engelska än ungdomarna. I genomsnitt yttrar affärsmännen ett engelskt ord var 14:e sekund. För ungdomarna ligger genomsnittet på var 58:e sekund. Dock fann Sharp (2001) i sin undersökning att det absolut vanligaste inslaget av engelska var användningen av enstaka ord i meningar både hos affärsmännen och hos ungdomarna och pekar samtidigt

på att engelska yttranden längre än en sats är mycket ovanliga. Dock visar det sig att affärsmännen och ungdomarna har olika strategier. Sharp (2001) visar exempel på olika yttranden där affärsmännen nästan alltid bara använder enstaka engelska ord och låter dessa ingå i en (svensk) sats som i – Man får *cutta* lite tidigare. Detta kallar Sharp för ett *blandat yttrande*. När det gäller ungdomarnas tal finns också ett betydande antal enstaka ord, fraser men också hela satser på engelska som är så kallade *obländade yttranden* som i – *Sure!* Eller som i en sats – *I do not believe it!*

Men utöver detta fann hon att skillnaden i användningen av engelska skiljde sig tydligt mellan ungdomarna pojkar och flickor eftersom pojkarna i undersökningen använde engelska tre gånger så mycket i jämförelse med flickorna. När sedan pojkarna deltog i konversationen steg flickornas användning av engelska (2001). Enligt Einarsson visar det att flickorna tycks ackommodera mera och anpassar språkbruket till sin samtalspartner (2009, s. 253).

I Nyström Höögs (2005) attitydundersökning som genomfördes inom det samnordiska forskningsprojektet *Moderne importord i språka i Norden* ger Nyström Höög (2005) genom enkätfrågor sina informanter påståendet *Man använder alltför många engelska ord i svenskan idag* och som är något som även undersöks i den här uppsatsen. Men även om Höögs undersökning pekar på att majoriteten av de tillfrågade svarar *ja* på detta blir dock resultatet ett annat när man i undersökningen ställer konkreta engelska ord mot möjliga svenska ersättningsord. De flesta i undersökningen uppger då att de använder lånorden. När det handlar om lånorden *mejl* och *mail* som också delvis undersöks i den här uppsatsen, svarar mer än hälften av en tillfrågad grupp i Höögs undersökning att de hellre använder *mejl* – eller *mail* – än *e-post*. Nyström Höög (2005) kartlägger även i sin undersökning livsstil som självständig variabel och urvalskriterium då det kan tänkas att livsstil och attityder påverkar varandra och kan avgöra informanternas inställning till lånord (2005). Undersökningen visar att när det handlar om variationen i attityder mellan olika grupper är det yngre ålder tillsammans med hög utbildningsnivå och innehav av dator där inställning av engelska lånord är mest positiv (Nyström Höög, 2005)

I Sverige har det inte alltid funnits ett naturligt förhållande till att använda mer än ett språk, snarare har det varit tvärtom. I *Lam Anka – ett måste?* (1985) undersökte Magnus Ljung engelskan i svenskan, *dess mottagande och spridning* på 1980-talet. Magnus Ljung

undersöker även engelskans inflytande på svenskan under 1980-talet i *Skinheads, hackers & lama ankor* (1988). Ljung pekar på en mängd olika aspekter kring anglicismer som speglar den tidens bild och påverkan av engelskan. Men Ljung undersökte även ungdomars attityd till engelska ord och uttryck och visade att deras attityd till lån överlag var mer positiv än de äldres, vilket pekade på att en språkförändring var på gång redan då. Med detta antagande menade Ljung att det var rimligt att räkna med att engelskans inflytande skulle komma att fortsätta att öka (1988, s. 130). Det finns ett antal intressanta resultat där skillnader som till exempel ålder, kön och vilken region man var ifrån visade sig vara avgörande (Ljung 1985, 1988). Inte minst överraskande visade sig ålder vara den starkaste faktorn där engelskan gynnas framför allt av unga individer.

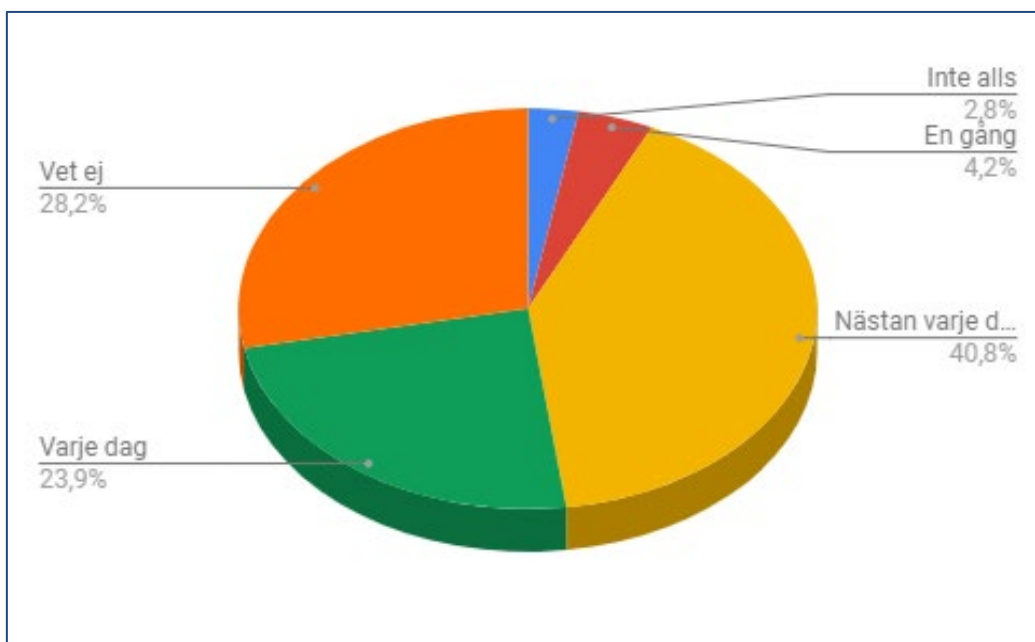
4 Resultatredovisning av enkätundersökningen

I detta kapitel presenteras först en sammanställning av den enkätundersökning som uppsatsen delvis baseras på. Frågorna (se bilaga 2) i enkätundersökningen är desamma för alla 71 informanter och totalt har alla 71 informanter besvarat enkätundersökningen. Resultatet från respektive fråga presenteras i procent. Den sista frågan i enkäten: ”Använder du ibland något engelskt ord när du pratar med kompisar” redovisas som ett diagram. Detta beror på att svaren varierar och att det kan framkomma flera exempel på låneord.

Först redovisas de totala svaren i gruppen i sin helhet och sedan flickornas (F) och pojkarnas (P) svar. Det görs för att eventuellt se om det finns skillnader och likheter med tidigare forskning när det handlar om genus. Deltagarna i enkäten innefattar 32 flickor (45,1 procent) och 39 pojkar (54,9 procent) i åldern 11–13 år.

4.1 Attityder till hur ofta engelskan används

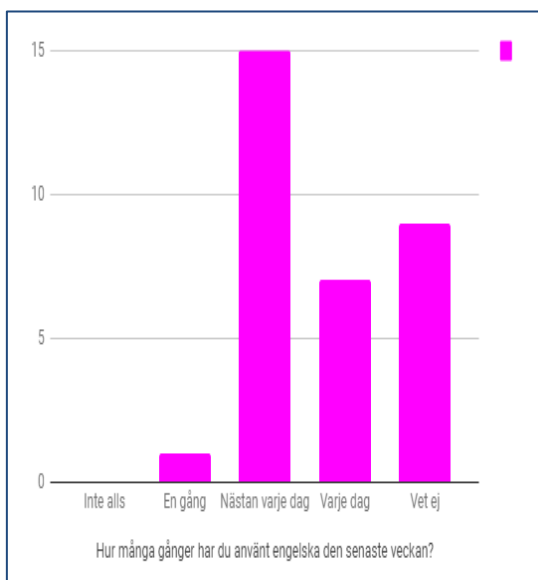
Resultatet visar att 40,8 procent av informanterna *har* använt engelskan *nästan varje dag* den senaste veckan.

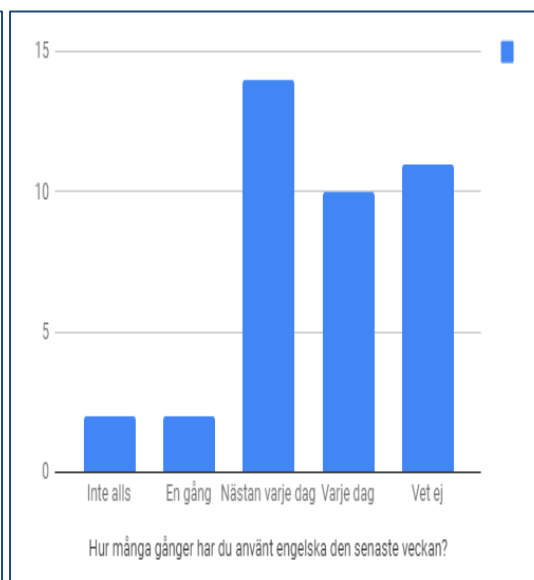
Figur 1. Svartsfördelning på frågan "Hur många gånger har du använt engelskan den senaste veckan?"

23,9 procent använder engelska *varje dag* och 4,2 procent tror sig ha använt engelskan *en gång* och 2,8 procent säger sig *inte alls* ha använt någon engelska. 28,2 procent har svarat att de *vet ej*.

(F)

(P)

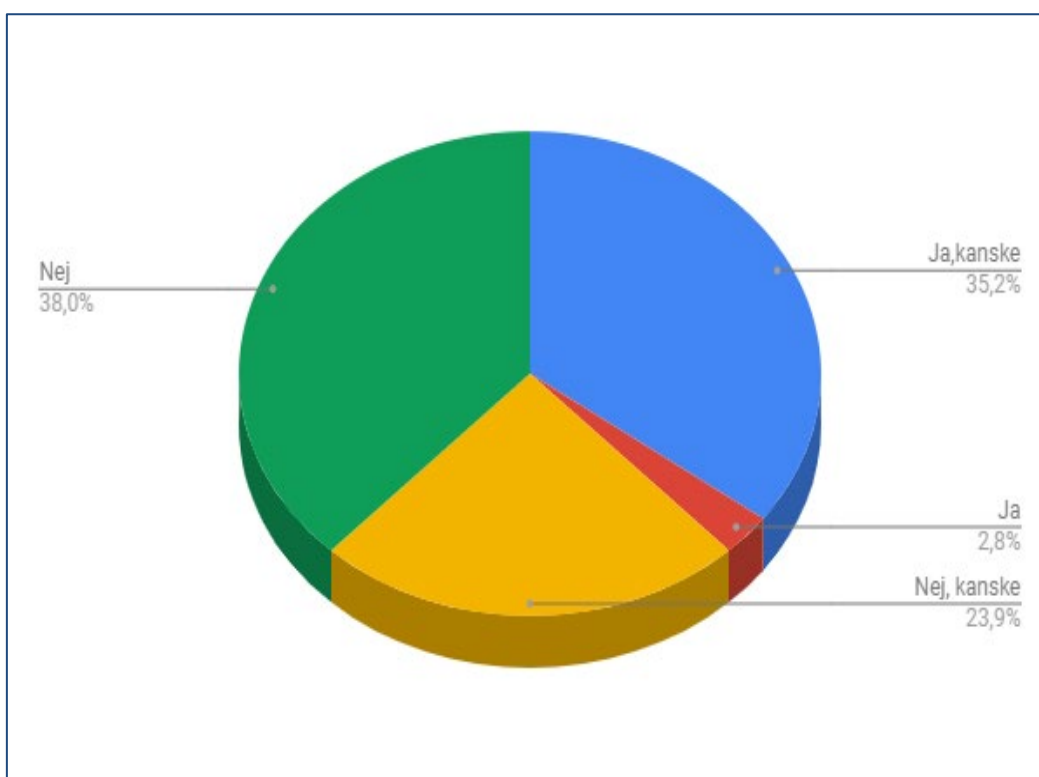
Figur 2. Svartsfördelning för flickor och pojkar på frågan "Hur många gånger har du använt engelskan den senaste veckan?"

Diagrammet ovan redogör för undersökningens resultat när det gäller flickor och pojkar. Majoriteten av såväl pojkar som flickor tror sig ha använt engelskan i någon form

nästan varje dag den senaste veckan. Ett fåtal (5,1 procent) pojkar svarar att *de inte har använt engelskan alls*. Fler pojkar (25,6 procent) än flickor (21,9 procent) svarar att de använder engelskan i någon form *varje dag*. Ett antal pojkar (28,2 procent) och flickor (28,1 procent) svarar dessutom att de *inte vet hur* många gånger de har använt engelskan den senaste veckan.

4.2 Attityder till påståendet ”Man använder alldeles för många engelska ord i dag”

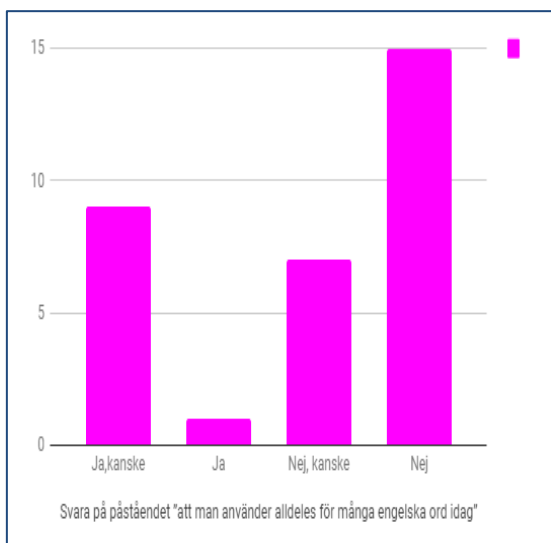
På påståendet om ”man använder alldeles för många engelska ord idag” i det svenska språket svarar en relativt liten del 2,8 procent av informanterna *ja* i motsats till 38 procent som svarar *nej* på påståendet.

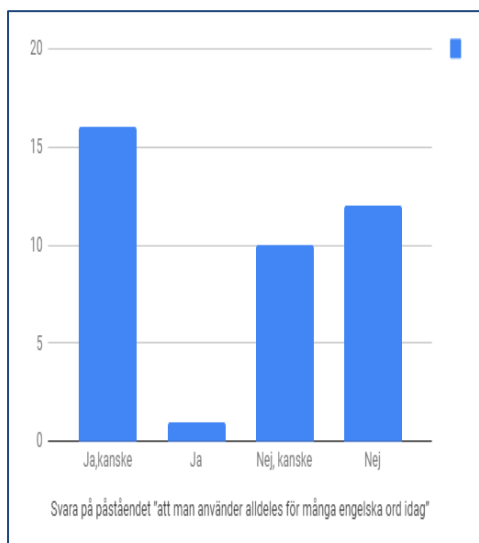
Figur 3. Svarsfördelning på påståendet ”Man använder alldeles för många engelska ord i dag.”

Dock svarar 35,2 procent *ja, kanske* i motsats till 23,9 procent som svarar *nej, kanske*. Det går dock att urskilja en antydning till en positiv attitydskillnad i det första fallet med de raka *ja*- och *nej*-svaren.

F)

(P)

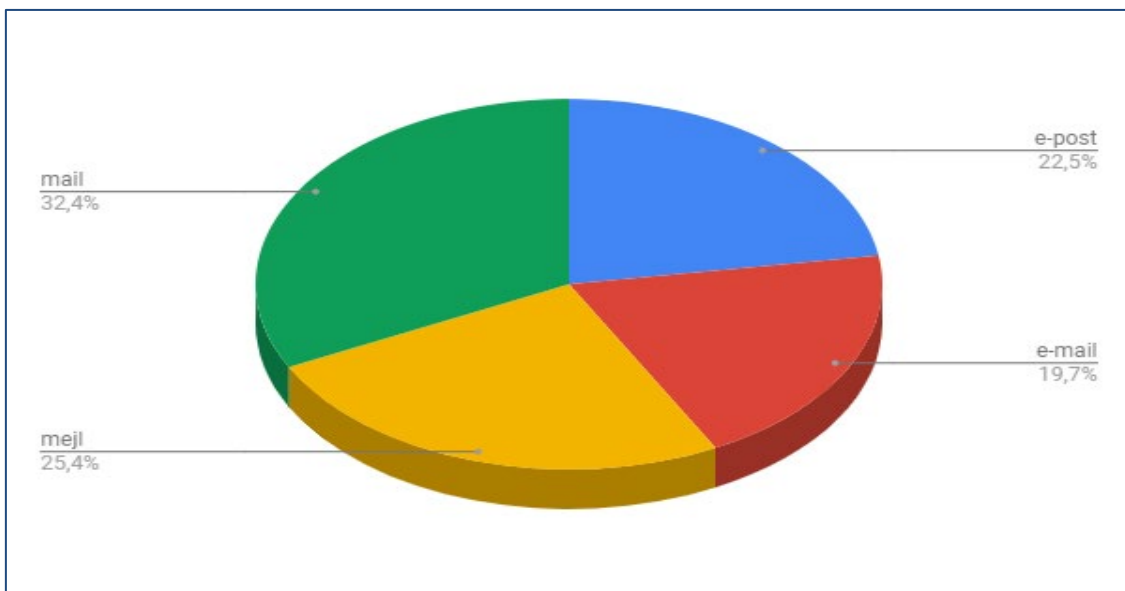

Figur 4. Svartsfördelning för flickor och pojkar på påståendet "Man använder alldeles för många engelska ord idag."

I undersökningen där pojkar utgör 54,9 procent och flickor 45,1 procent av totalt 71 informanter svarar en majoritet (46,9 procent) av flickorna *nej* till påståendet till skillnad mot pojkarnas (30,8 procent) svar på påståendet, "om man använder för många engelska ord". Attityden till att använda engelska ord är något mer positiv hos flickor än hos pojkar i den här undersökningen.

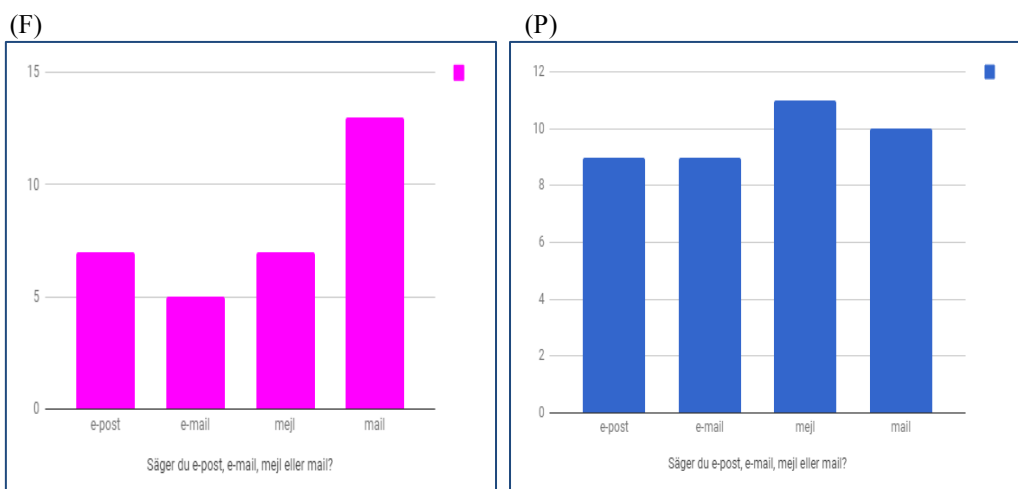
4.3 Bruket av *e-post*, *e-mail*, *mejl* och *mail*

På frågan i enkätundersökningen om du säger "e-post, e-mail, mejl eller mail"? svarar majoriteten av informanterna, 32,4 procent, att de främst använder sig av ordet *mail*.

Figur 5. Svarsfördelning på frågan "Säger du e-post, e-mail, mejl eller mail?"

Samtidigt pekar resultatet på en ganska jämn fördelning mellan de tre resterande alternativen i följande ordning: *mejl* 25,4 procent, *e-post* 22,5 procent och slutligen *e-mail* på 19,7 procent.

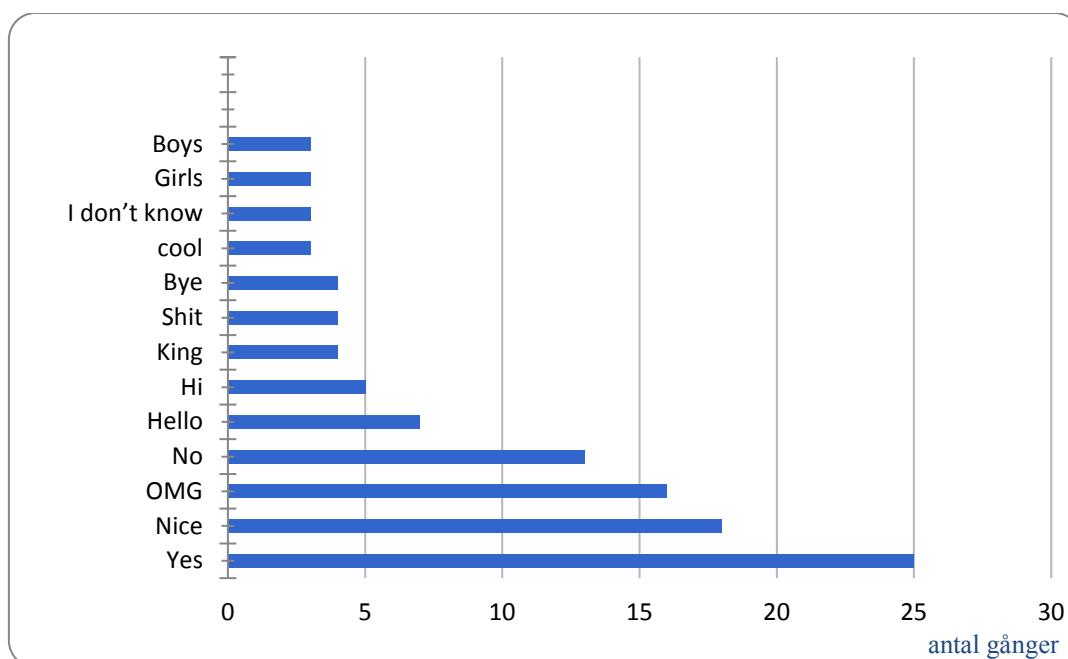

Figur 6. Svarsfördelning för flickor och pojkar på frågan "Säger du e-post, e-mail, mejl eller mail?"

På frågan "Säger du e-post, e-mail, mejl eller mail"? svarar 40,6 procent av flickorna och 25,6 procent av pojkarna att de främst använder sig av ordet *mail*. Pojkarna (28,2 procent) svarar att de föredrar att använda ordet *mejl* som första val. I övrigt pekar attityden på en ganska jämn fördelning mellan de fyra alternativen, dock med minst antal svar (15,6 procent) på ordet *e-mail* för flickorna och jämt fördelat (23,1 procent) mellan *e-post* och *e-mail* när det gäller pojkarna.

4.4 De vanligaste engelska orden bland informanterna

Som avslutning i enkätundersökningen svarade samtliga informanter att de använder engelska ord när de pratar. Diagrammet nedan visar orden som informanterna i enkäten har svarat att de använder, samt vilka ord som är de mest vanligt förekommande.

Figur 7. De mest frekvent förekommande engelska orden bland informanterna.

Diagrammet visar de mest frekventa engelska orden och uttrycken som informanterna i den här undersökningen använder när de pratar med kompisar. *Yes*, *Nice* och *OMG*, som uttalas som frasen *Oh My God*, är de tre mest vanliga. Andra enstaka ord eller uttryck som inte redovisas i diagrammet är följande: *brother*, *noop*, *thank you*, *shorts*, *soft*, *softa*, *pretty*, *pro*, *I love you*, *bff* (best friends forever), *Yolo* (You Only Live Once), *najs damn*, *yazzz*, *sure*, *t-shirt*, *goals*, *snap*, och *screena*.

I informanternas språkbruk finns alltså ett stort antal enstaka ord och ett mindre antal fraser samt hela satser på engelska. De flesta ord och fraser förekommer helt i engelska med några få undantag som till exempel *softa*, *screena* och *najs*. Dessa ord anpassas efter böjning, stavning och uttal till svenskan och kan också bilda nya verb i svenskan.

5 Resultat av attityder i intervjuer

I det här kapitlet sammanfattas kortfattat resultaten från intervjuundersökningen (se bilaga 1). Samtliga intervjusvar redovisas i sin helhet i bilaga 5. De fyra informanterna i undersökningen har fått de fingerade namnen Oliver, Wilda, Alice och Fabian. Informanterna varierar i åldern 11 till 13 år (se kap. 2). På grund av det begränsade antalet informanter som svarat på frågorna kan det vara svårt att dra några generaliserbara slutsatser. Dock kan man bedöma värdet av att informanternas individuella uppfattningar blev tydligare i intervjuerna i motsvarighet till enkätsvaren, där det finns en risk att svaren kanske inte motsvarar det faktiska språkbruket hos ungdomarna. Emellertid visar resultatet en positiv tendens i informanternas inställning till engelskan i svenskan i både enkät- och intervjustudien.

När det gäller användningen av engelska ord och uttryck i det vardagliga språkbruket, så visar resultatet i intervjustudien att en majoritet av informanterna även använder engelska i sitt vardagsspråk. Det finns flera anledningar till varför de använder engelska ord i sitt språk (se kap 5.1). Både flickorna och pojkarna svarade jakande på frågan om de har använt något engelskt ord under den senaste tiden och som exempel ges bland annat *yes*, *nice* och *oh my god*. Informanterna använder engelska ord främst när de pratar med kompisar och tycker det är bra för att språket varierar mer; det finns fler ord att välja på och alla kompisar förstår orden. Hur det kommer sig att man använder engelska uttryck säger informanterna till exempel beror på att ”orden finns ju redan överallt ”och att ”det sker automatiskt”.

5.1 Sammanfattning av intervjuerna

Ett resultat av intervjuerna visar att alla informanterna använder sig av en mängd engelska ord i sitt vardagliga språkbruk. Några ord och uttryck som flera nämner är *Yes!*, *Sure!* *Nice!* *LOL!* där det sistnämnda betyder *Laughing Out Loud!* Flera av informanterna motiverar bruket av engelska ord och uttryck med att det är något ”alla gör” när man ”chattar”, skickar ”sms” och ”pratar med kompisar” och ”nästan alla använder engelska ord”. Dock påpekar en av informanterna att föräldrar eller kompisar emellanåt kan ha invändningar mot att det används för mycket engelska ord i informantens språkbruk.

På frågan ”Tycker du att man använder allt för många engelska ord i svenskan idag?” svarar alla tillfrågade ”nej”, vilket diskuteras nedan (se kap 7). Det finns flera anledningar till varför de använder engelska ord och fraser. Ett återkommande svar på den frågan är att ”det bara blir så”, eller med andra ord, ”det sker automatiskt”. Flera motiverar det med att det är ”kul” eller ”roligt med engelska”. Andra nämner dataspel som en annan anledning. Andra faktorer som påverkar tycker några kan vara reklam, som ofta är på engelska och är ”coolare” och är det dessutom amerikanskt låter det bättre. Men även engelska serier från tv nämns som en påverkansfaktor.

Resultatet av undersökningen visar även att sociala faktorer som samhörighet verkar vara betydelsefullt då engelska ord används i flera gruppsammanhang som chatt, dataspel och i lek med kompisar till exempel på raster. Det verkar också finnas en slags medvetenhet hos informanterna om och när man kan och inte kan använda engelskan när en av informanterna svarar ”att jag inte säger lika många ord i klassrummet om man jämför med när man är på rast”.

På frågan om hur ”svenska språket kommer att se ut i framtiden” svarar informanterna att det troligtvis ”kommer att pratas mer engelska i svenskan” och att ”detta blandspråk av mer lånord” i så fall kommer att öka, vilket också är något som de svarar är både ”kul” och är positivt. På frågan om vilket ord informanterna föredrar att använda av *mail* eller *e-post* och *e-mail* svarar tre av fyra att de hellre använder *mail* med stavningen ”m-a-i-l” framför *mejl* med stavningen ”m-e-j-l”, vilket diskuteras nedan (se kap 6).

6 Analys och diskussion

Syftet med uppsatsen har varit att undersöka unga människors attityder till att använda engelska lånord i det svenska språket. Mer specifikt har uppsatsen undersökt hur flickor och pojkar i åldern 11–13 år ser på inslag av engelska ord och fraser i vardagligt talspråk, och vilka ord och fraser som de i så fall väljer att använda. Uppsatsen har därför undersökt en begränsad grupp mellanstadieelevers attityder till att använda engelska låneord och fraser i det svenska talspråket. I det här fallet ville jag ta reda på hur yngre individer kom i kontakt med engelskan, om och hur ofta de använder engelska ord i sitt vardagliga språk och varför de i så fall väljer att använda engelska lånord.

Nedan diskuteras resultaten från enkätundersökningen och intervjuerna utifrån undersökningens syfte och frågeställningar. Avsnitt 6.1 diskuterar attityden till *om det används för många engelska ord i det svenska språket*. I avsnitt 6.2 visas resultatet för vilka ord eller fraser som är de mest vanliga bland informanterna i den här undersökningen. Avsnitt 6.3 diskuterar bruket av *mejl* eller *mail* och avslutningsvis också en metodkritisk del som tar upp just *mejl* och *mail*. Slutligen i avsnitt 6.4 diskuteras yngre människors attityder till engelska lånord.

6.1 Informanternas attityder till om det används för många engelska ord i det svenska språket

En av de frågor som ställts i den kombinerade enkät- och intervjuundersökningen är *om det används för många engelska ord i det svenska språket*. Av resultatet att döma anser en majoritet från de båda undersökningarna i den här uppsatsen att det *inte* används för många engelska lånord. Detta är i så fall är något som skiljer sig från Nyström Höögs (2005) tidigare forskning i en enkätundersökning med samma påstående. Dock är informanterna i Nyström Höögs (2005) undersökning betydligt äldre än de informanter som ingår i den här uppsatsen. I Nyström Höögs undersökning höll de intervjuade med om att för många engelska ord användes. Dock visar det sig i Nyström Höögs (2005) undersökning att informanterna i undersökningen använder lånorden när man väl ställer konkreta engelska ord mot svenska ord (2005, s.69). I princip kände de alltså ett visst motstånd mot mängden engelska lånord men i praktiken brukar de gärna dem.

I den här enkätundersökningen visar resultatet att 38 procent av informanterna *inte* anser att det används för många engelska ord i kontrast till en mycket liten del, alltså, 2,8 procent, av informanterna i enkäten som svarar det motsatta. Attityden till att använda engelska ord visar sig också något mer positiv hos flickor än hos pojkarna i den här undersökningen, vilket är något som skiljer sig från Sharps (2001) undersökning, där det bland ungdomarna visade sig finnas en stark könsskillnad i fråga om bruket av engelska. Pojkarna i Sharps undersökning (2001) använder tre gånger så mycket engelska som flickorna. I samtal mellan flickor lyser engelskan med sin frånvaro enligt Sharp (2001), och när pojkarna deltar i konversationen stiger flickornas användning av engelskan igen.

Dock verkar det finnas en omedvetenhet, eller om man kan kalla det en osäkerhet hos informanterna som svarat på enkäten, om vad man faktiskt har för uppfattning om påståendet *om det används för många engelska ord i det svenska språket*. Hela 35,2

procent svarar *ja, kanske* i motsats till 23,9 procent som svarar *nej, kanske*. Informanterna i enkätundersökningen vet alltså inte riktigt vad de anser om påståendet. Och frågan är om de hade svarat annorlunda om de fått mer tid att reflektera över sitt svar i jämförelse med informanterna som blev intervjuade. Om man ser till resultatet av intervjuerna anser inte någon av de fyra informanterna att det används för många engelska ord. Även i Nyström Höögs undersökning (2005) finner man ett liknande fenomen, då majoriteten av informanterna i den undersökningen svarat att *de tycker det används för många engelska ord i det svenska språket* men som visar sig vara tvärtom när de väl ställs inför konkreta engelska ord mot svenska ord. Då visar det sig att informanterna faktiskt brukar engelska lånord. Det verkar alltså finnas en omedvetenhet hos informanterna, som kan bero på inställningen till det svenska språket, precis som i den här uppsatsen där en ganska stor procent svarat *ja, kanske* eller *nej, kanske* i enkäten.

Denna jämförelse kan dock diskuteras vidare då informanterna som intervjuas i den här undersökningen visar att det engelska inflytandet inte är något som diskuteras nämnvärt då frågan ställs om *engelskas inflytande i svenskan är något man pratar med andra om?* Detta kan eventuellt tolkas som att man i skolans värld inte anser att engelskan utgör ett hot mot det svenska språket, vilket också på ett sätt kan indikera att svenskan fortfarande står sig stark, precis som Josephson (2007) har pekat på tidigare, trots det ökande engelska inflytandet. Dock finner jag att flera av de intervjuade informanterna, både pojkar och flickor, verkar ha en större medvetenhet om det engelska språkets roll när de uttrycker sina svar på frågan *hur svenska språket kommer att se ut i framtiden?* En av informanterna svarar följande: ”Jag tror nog att vi kommer att prata mer engelska i svenskan. Hur det kommer att bli vet jag inte, men det blir mer, engelska alltså, det får bli ett blandspråk”. En annan av informanterna säger följande: ”Det kommer kanske att vara som nu ungefär, fast kanske fler nya ord”. Här bör åter påpekas att informanterna fått möjlighet att uttrycka sina personliga uppfattningar genom de längre intervjuerna som en fördjupning av svaren av enkätfrågorna. I intervjuer framträder individuella uppfattningar tydligare.

När det gäller användningen av engelska lånord i det vardagliga språket visar resultatet att en klar majoritet av de yngre informanterna använder engelska lånord i sitt vardagsspråk. Det finns flera anledningar till detta enligt svaren från informanterna. Ett återkommande svar från informanterna i intervjuundersökningen på den frågan är *att det bara blir så, eller med andra ord, det sker automatiskt*. Ett annat svar från

intervjuundersökningen är att *Orden finns redan när man chattar, där skriver man ofta inlägg som till exempel Yes!”, Sure! eller Nice! LOL! Även förkortningar som Omg (oh my god) är vanliga.*

Resultatet i den här undersökningen visar överlag en positiv attitydskillnad i hur man förhåller sig till engelskan jämfört med en del tidigare undersökningar, som till exempel Nyström Höögs undersökning (2005). I den här undersökningen finns till exempel en större acceptans av lånord än till exempel i Nyström Höögs (2005) undersökning och en språklig blandning, som ibland kan ta bort gränserna mellan det svenska språket och de engelska lånorden. Det stämmer väl med tidigare studier, som till exempel Ljungs undersökningar från 1980-talet, där speciellt ålder visade sig vara den starkaste faktorn och engelskan ses som något positivt av framför allt unga individer (Ljung 1985, 1988).

6.2 Informanternas lånord

Resultatet av undersökningen av informanternas språkbruk visar att de använder ett stort antal enkla, enstaka ord som exempelvis *yes, nice, hello, brother* och ett mindre antal fraser samt ibland hela satser på engelska som till exempel *I don't know*. De flesta av dessa yttranden uppvisar inga tecken på anpassning till svenskan i form av svenska ändelser. Istället förekommer orden helt på engelska. Detta stämmer väl med vad Sharps (2001) tidigare undersökning som visat att det absolut vanligaste inslaget av engelska var just användningen av enstaka ord i meningar, precis som i den här uppsatsen. Sharp (2001) pekade då på att engelska yttranden längre än en sats är mycket ovanliga, vilket också stämmer väl med den här undersökningen. Dock finner jag i den här undersökningen exempel på engelska *direktlån*, som Einarsson (2009) har pekat på tidigare. Här anpassas orden efter böjning, stavning och uttal som till exempel *najs* (nice) som får ett svenskt uttal och stavning, eller *softa, screena* som får svensk verb böjning. När det handlar om skillnader mellan könen visade ju Sharps (2001) studie att pojkarna i undersökningen använde engelska tre gånger så mycket i jämförelse med flickorna. Resultatet i den här enkätundersökningen pekar åt samma håll då en större andel pojkar (25,6 procent) än flickor (21,9 procent) svarar att de använder engelskan i någon form *varje dag*.

6.3 Bruket av *mail*, *mejl*, *e-post* och *e-mail*

När det gäller bruket av *mail*, *mejl*, *e-post* och *e-mail*, som undersökts i den här uppsatsen, svarar majoriteten av informanterna att de föredrar lånordet *mail*. Men när man sedan granskar pojkarernas svar i enkäten föredrar de att använda ordet *mejl* som första val i jämförelse med flickornas första val som istället är *mail*. Även när det gäller intervjuerna finner man liknande resultat. Skillnaden är dock inte överväldigande stor.

Språkrådet (2018) råder i sin tur främst till att använda *e-post* eller *mejl* och menar att båda varianterna fungerar i de flesta sammanhang. Man menar också att termen *e-post* är mer formell än varianten *mejl*. Stavningsvarianten *mail* förekommer, men här råder Språkrådet att använda *mejl* eftersom det stämmer bättre med det svenska uttalet. Även i Nyström Höögs (2005) undersökning finner man likheter då mer än hälften av informanterna svarar att de hellre använder *mejl* – eller *mail* – än *e-post*. Dessutom tar inte ens *Svenska Akademiens ordlista SAOL* upp stavningen *mail* i sin ordlista (SAOL13 2006, s. 549), vilket också innebär att lånordet inte anses etablerat. Däremot finner man *mejl* (s. 566) i SAOL där *mejl* råds vara en mer informell variant.

Språkbrukarna, de yngre informanterna i den här undersökningen, använder alltså endera substantivet *mail* eller *mejl* på ett engelskt eller ett försvenskat sätt. Följaktligen pekar den här undersökningen på att de inlånade varianterna *e-mail* och *mail* ändå har anpassats till *svensk stavning och uttal, som i till exempel i mejl. Men trots detta* verkar det råda en viss oenighet mellan språkbrukarna från tidigare undersökningar samt i den här undersökningen som visar att det fortfarande pågår en diskussion av hur normen *e-post*, *e-mail*, *mejl* och *mail* ska brukas.

Från ett metodkritiskt perspektiv kan frågan i enkäten ”Säger du *e-post*, *e-mail*, *mejl* eller *mail*?” visa sig vara missledande, eftersom frågan tar upp stavning av två ord som *mejl* och *mail* som stavas olika men som låter väldigt lika i uttalet. Dessutom handlar den här undersökningen om grupp skolelevers attityder till att använda engelska lånord i det svenska talspråket och inte hur orden de använder stavas. Dock menar Språkrådet (2018) att ”I valet mellan *mejl* och *mail* rekommenderar vi *mejl*, eftersom det bäst överensstämmer med det svenska uttalet”. Det innebär alltså att det finns en liten skillnad i uttalet och därmed också i talspråket.

6.4 Yngre människors attityder till engelska lånord

Efter att ha undersökt en begränsad grupp skolelevers attityder till att använda engelska lånord i det svenska talspråket visar undersökningen hos just de här eleverna hur svenska talspråket påverkas av engelskan, samtidigt som de har för vana att blanda in engelska ord i sina svenska meningar. Detta fenomen beror förmodligen på språkliga förändringar som speglas av vårt samhälles kultur och attityd. Dessa attityder som yngre människor har till engelskan i svenskan stämmer i så fall väl med det som Einarsson (2009) beskriver handlar om vilken status ett språk har i samhället. Att engelska ord som *soft*, *nice* och *brother* idag används för att uttrycka beundran och uppskattning pekar på att attityden till detta generellt sett har blivit allmänt accepterat i dagens talspråk samt att engelskan har hög status i Sverige. När unga växer upp socialiseras de in i en grupp eller kultur där de lär sig att tala ett språk – deras eget språk. Här lär man sig *koderna* hur man ska föra sig i samtalet med andra. Det är dessa normer som styr oss människor. Forskning visar att yngre människor i regel varierar sitt språkbruk efter situation och genre. Men valet av olika språkliga varianter kan, precis som Sharp (2001) pekat på också variera en hel del för att kunna åstadkomma sociala eller stilistiska funktioner. Det kan då handla om att anpassa sin ton genom att höja eller sänka den eller endast lägga till en accent genom nya engelska ord när de samtalar. Den språkliga stilen anpassas till vilken roll man kommunicerar i och till vilket syfte man har. Bland unga kan språket vara både privat och känslostarkt. På detta sätt skapas en självbild där man utger sig för omgivningen för den man är. Sundgren (2008, s.11) beskriver det som att ”de språk och språkformer vi väljer bär sociala värden” och menar att alla samtal och yttrande har en avgörande betydelse som i sin tur får sociala konsekvenser.

I den här undersökningen har attityden bland informanterna visat sig vara mycket positiv till att använda engelska ord i ett så kallat *blandspråk* där unga människor *kodväxlar* mellan svenska och engelska. Och precis som Sharps (2001) avhandling har visat gör ungdomarna det till en lek. Orden blir ett verktyg att ta till för att variera språket och informanterna som intervjuas i den här uppsatsen tycker det är både ”kul” och ”bra” att de flesta av kompisarna också förstår dem. Informanterna tycker dessutom att det är lätt att bruka dem och orden används ofta i flera former av media.

7 Avslutning och framtida forskning

It is my firm belief that English does not pose a threat to the survival of Swedish. Although English is present in many different contexts, it is in principle used as an auxiliary language for specific purposes in Swedish discourse domains. [...] English words are thus an asset rather than a liability for Swedish speakers. (Sharp 2001:199)

De många engelska lånorden är enligt Sharp (2001) inget hot. I stället menar Sharp (2001) att engelskans funktion i svenskan är att komplettera ett redan existerande ordförråd i det svenska språket. Sharps undersökning ger alltså inte stöd till påståendet att svenskan skulle vara hotad av engelskan. Vidare påpekar Nyström Höög (2005, s. 174) att informanterna i hennes undersökning inte ansåg att engelskan hotade det svenska språket istället var de mer inriktade på engelska lånord än på domänförluster till engelskan (2005). Yngre människor använder redan enligt Sharp (2001) etablerade lånord och leker med ofullständiga fraser. Attityden till engelskan i den här undersökningen bekräftar detta. De engelska orden upplevs som en möjlighet och inte som ett hot. Det finns en gemensam öppenhet för engelskan och attityden pekar på att engelskan i svenskan också är ett prestigepåbud.

Dagens språkutveckling när det gäller engelskans status i svenskan handlar endast om attityder till hur språket används. Språket förändras ständigt. Internet har gett språket en skjuts som ingen skola någonsin lyckats med. Kanske vi måste tänka om, anpassa oss och istället se engelskan som en tillgång som kan berika vårt sätt att nå fram.

Förutsättningarna för att använda svenska och engelska finns numera överallt i den svenska kulturen. Vårt nya informationssamhälle kan inte hejda inflödet av anglo-amerikanska glosor från tv-program, internet och annan media. Att attityden har förändrats går inte att undgå. Attityden till det engelska inflytandet på svenskan kan gärna få fortsätta att diskuteras. Yngre människor använder redan engelska ord och fraser. Däremot är det i verkligheten svårt att förutspå vad dessa attitydförändringar kan betyda för Sverige språkmässigt i framtiden. Men när debatten fortsätter får vi påminna oss hur vi genom århundranden har lånat en mängd ord som vi brukar i det svenska språket. Språklagen som kom till 2009 säger fortfarande att svenska är huvudspråket i Sverige. Så kommer det också att vara fortsättningsvis. För framtida forskning inom ämnet vill jag gärna slå ett slag för hur attityder till sociala medier påskyndar språkförändringar. När det handlar om internationalisering gäller främst inflytandet från engelskan i form av nya

uttryck och ord. Men under tiden som unga människor anpassar sig till det *värdesystem* (Einarsson, 2009) som råder just nu får framtida forskning fortsätta att undersöka det engelska språkets inverkan på det svenska språket.

Referenser

- Bellander, Theres. 2011. Sociala mediers inverkan på språket. I: *Framtider*. Nr 2/2011. S. 16–18.
- Bijvoet, Ellen. 2013. Språkattityder. I: Sundgren, Eva (red.), *Sociolingvistik*. 2 uppl. Stockholm: Liber. S. 122–157.
- Einarsson, Jan. 2009. *Språksociologi*. Lund: Studentlitteratur.
- Hammarberg, Björn. 2013. Teoretiska ramar för andraspråksforskning. I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.), *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. S. 7–27.
- Hyltenstam, Kenneth. 2004. *Engelskan, skolans språkundervisning och svensk språkpolitik*. Stockholm: Nordstedts Akademiska Förlag.
- Höglin, Renée. 2002. *Engelska språket som hot och tillgång i Norden*. Århus: Akaprint.
- Josephson, Olle. 2007. Språken byts och blandas men det mesta består. I: *Språkvård*. Nr 2007/2. S. 5–14.
- Labov, William. 2008. I: Sundgren, Eva (red.), *Sociolingvistik*. Stockholm: Liber. S. 71.
- Ljung, Magnus. 1985. *Lam anka – ett måste?* EIS Report No. 8. Stockholm: Stockholms University.
- Ljung, Magnus. 1988. *Skinheads, hackers och lama ankor*. Engelskan i 80-talets svenska. Stockholm: Forum.
- Myers-Scotton, Carol. 2006. *Multiple voices: an introduction to bilingualism*. Malden, Mass.: Blackwell.
- Norrby, Catrin & Håkansson, Gisela. 2010. *Introduktion till sociolingvistik*. Lund: Studentlitteratur.
- Nyström, Höög, Catharina. 2005. *Teamwork? Man kan lika gärna samarbeta*. Svenska åsikter om importord. Oslo: Novus.
- Pettersson, Gertrud, 2005: *Svenska språket under sjuhundra år. En historia om svenskan och dess utforskande*. Lund: Studentlitteratur.
- SFS 2009:600. Språklag. Riksdagsförvaltningen. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/spraklag-2009600_sfs-2009-600 [2018-08-13]

Sharp, Harriet 2001. *English in spoken Swedish. A Corpus Study of the Two Discourse Domains*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International.

Sharp, Harriet 2003. Engelskan i svenskan: Namn, citatelekar och okey. I: *Språkvård* nr 2/2003. Tidskrift utgiven av Svenska språknämnden. S.4–9.

Skolverket. 2007. *Europarådets Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning*.

Språkrådet. 2010. Tillgänglig:

<https://www.sprakochfolkminnen.se/download/18.42699e142b734b5516d1/1529494154386/Engelska%20eller%20svenska.pdf> [2018-08-13]

Språkrådet. 2017. *Svenska skrivregler*. Stockholm: Liber

Språkrådet. 2018. Inlägg och svar ur ”Frågelådan”. Tillgänglig:

<http://www3.sprakochfolkminnen.se/sprakladan/ShowSearch.aspx?id=id=78296;objekttyp=lan> [2018-08-13]

Sundgren, Eva. 2008. *Sociolingvistik*. Stockholm: Liber

Svenska Akademien. 2009. SAOL och tidens flykt. *Några nedslag i ordlistans historia*. Nordstedts.

Svenska Akademiens ordlista. 2006. SAOL 13.

Tillgänglig: <http://spraakdata.gu.se/saolhist/> [2018-08-13]

Svenska språknämnden. 1998. Förslag till handlingsprogram för att främja svenska språket. Tillgänglig:

<https://www.sprakochfolkminnen.se/download/18.4aec91b214565240e191bbd/1529494229737/Förslag-till-handlingsprogram-1998.pdf> [2018-09-08]

Svensson, Gudrun. 2017. *Transspråkande i praktik och teori*. Stockholm: Natur & Kultur.

Teleman, Ulf. 2013. *Tradis och funkis*. Lund: Studentlitteratur.

Trost, Jan. 1997. *Kvalitativa intervjuer*, 2:a uppl. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet. 2018. CODEX. Regler och riktlinjer för forskning som involverar människor. Tillgänglig: <http://www.codex.vr.se/manniska1.shtml> [2018-08-13]

Bilaga 1

Intervjufrågor till attityder om engelska lånord i svenskan

1. Har du använt något engelskt ord i dag, igår eller den senaste veckan?
2. Om JA. Vet du vilket/vilka? Kan du ge exempel?
3. Vad tänker du om att använda engelska ord i det svenska språket? Är det bra/dåligt?
4. Vilka pratar du i så fall med när du gör det? Kompisar/föräldrar?
5. Varierar du ditt språk beroende på vem du talar med medvetet? /Varför inte?
6. Du har svarat att du använder/ eller inte använder engelska ord, hur tror du det kommer det sig?
7. På vilket sätt tror du att media som Internet, reklam, tv-program kan påverka människor att använda engelska ord?
8. Vilket ord föredrar du att använda av *mail* eller *e-post* och *e-mail*?
9. Om *mail* hur stavas du det ordet?
10. Tycker du att *man använder allt för många engelska ord i svenskan idag*?
11. Är engelskans inflytande i svenskan något man pratar om med andra?
12. Finns det något positivt eller mindre bra med engelska lånord, uttryck och fraser i svenska språket?
13. Hur kommer det svenska språket se ut i framtiden, tror du? Vad är din inställning till det?

Tack för att du medverkat!

Bilaga 2

Enkätfrågor om attityder till engelska lånord i det svenska språket

1. Jag är kille
2. Jag är tjej

Hur många gånger har du använt engelska den senaste veckan?

1. Inte alls
2. En gång
3. Nästan varje dag
4. Varje dag
5. Vet inte

Svara på påståendet "Man använder alldeles för många engelska ord i dag".

1. Ja, kanske
2. Ja
3. Nej, kanske
4. Nej

Säger du e-post, e-mail, mejl eller mail? (mejl och mail uttalas lika men skrivs olika).

1. e-post
2. e-mail
3. mejl
4. mail

Använder du ibland något engelskt ord när du pratar med kompisar?
Om du svarar ja, skriv vilket eller vilka ord som du brukar använda.

Svar:.....

Tack för din medverkan!

Bilaga 3

Intervju

Samtyckesblankett

Till dig som förälder,

Jag heter Susanne Heinonen och är student på Linnéuniversitetet i Växjö. Under vårterminen 2018 skriver jag en kandidatuppsats i det svenska språket och söker därför deltagare till min studie.

Vi talar mer och mer engelska i Sverige. Syftet med mitt arbete är därför att undersöka engelskans påverkan i det svenska språket. Här vill jag ta reda på hur eleverna kommer i kontakt med engelskan, hur ofta de använder engelska ord i sitt vardagliga språk och varför de använder engelska ord.

Intervjun beräknas att ta ca 30 minuter. Materialet kommer att behandlas konfidentiellt under hela processen och kommer inte att läsas av någon obehörig. Endast jag som skriver uppsatsen och ansvarig handledare på Linnéuniversitetet i Växjö kommer att ta del av intervjumaterialet. Du som informant kan avbryta studiedeltagandet när som helst utan att du måste ange orsak.

Jag samtycker till att mitt barn medverkar i ovanstående studie, jag har fått information om att deltagandet är frivilligt och att mitt barn kan avbryta sin medverkan utan att ange någon speciell orsak. Namnunderskrift krävs från båda vårdnadshavare.

Datum och ort.....

Namnunderskrift.....

Namnförtydligande.....

Namnunderskrift.....

Namnförtydligande.....

Ytterligare information och svar på frågor om studien ges av:
Susanne Heinonen, student vid Linnéuniversitetet i Växjö

E-post: shenn09@student.lnu.se

Bilaga 4

Enkät

Samtyckesblankett

Till dig som förälder,

Jag heter Susanne Heinonen och är student på Linnéuniversitetet i Växjö. Under vårterminen 2018 skriver jag en kandidatuppsats i det svenska språket och söker därför deltagare till min studie.

Vi talar mer och mer engelska i Sverige. Syftet med mitt arbete är därför att undersöka engelskans påverkan i det svenska språket. Här vill jag ta reda på hur eleverna kommer i kontakt med engelskan, hur ofta de använder engelska ord i sitt vardagliga språk och varför de använder engelska ord.

Enkäten som ges är anonym och beräknas att ta ca 15 minuter. Materialet kommer att behandlas konfidentiellt under hela processen. Du kan när som helst avbryta studiedeltagandet utan att du måste ange orsak.

Jag samtycker till att mitt barn medverkar i ovanstående studie, jag har fått information om att deltagandet är frivilligt och att mitt barn kan avbryta sin medverkan utan att ange någon speciell orsak. Namnunderskrift krävs från båda vårdnadshavare.

Datum och ort.....

Elevens namn.....

Namnunderskrift.....

Namnförtydligande.....

Namnunderskrift.....

Namnförtydligande.....

Ytterligare information och svar på frågor om studien ges av:
Susanne Heinonen, student vid Linnéuniversitetet i Växjö

E-post: shenn09@student.lnu.se

Bilaga 5

Informanternas svar på intervjufrågorna i bilaga 1

Har du använt något engelsk ord i dag, igår eller den senaste veckan?

Alice svarar: *ja det kommer väldigt naturligt, eftersom jag är uppväxt med mina engelska kusiner, de har svenska som grundspråk för mamman är från Sverige. De stoppar ofta in engelska ord när de glömmet bort de svenska.* **Wilda** svarar: *Ja, hela tiden, de är trötta på det.* **Oliver** svarar: *Ja, nästan alltid.* **Fabian** svarar: *Ja, några.*

Om JA. Vet du vilket/vilka? Kan du ge exempel?

Alice svarar: *Nice, OMG, Yes, Thank you., I don't know.* **Wilda** svarar: *Nice, I don't know, Yes, OMG, men de är många fler, jag kan inte komma på.* **Oliver** svarar: *Ibland säger man cool, King och OMG.* **Fabian** svarar: *Nice, Yes, No, Sure, T-shirt, Hello, Brother och ja, det är några.*

Vad tänker du om att använda engelska ord i det svenska språket? Är det bra/dåligt?

Alice svarar: *Det gör att språket varierar mer, det är kul. Så jag tycker det är okey.* **Wilda** svarar: *Ja, det gör jag hela tiden och det är bra, det finns att välja på.* **Oliver** svarar: *Det är bra för alla kompisar förstår dem.* **Fabian** svarar: *Vet inte, men jag tror det är bra. Fast det är det kanske inte?*

Vilka pratar du i så fall med när du gör det? Kompisar/föräldrar?

Alla svarar att det är vanligtvis kompisar man pratar med.

Varierar du ditt språk beroende på vem du talar med medvetet? /Varför inte?

Alice svarar: *Ja, när man pratar med kompisar som man känner väl kan det bli mycket blandat i samtalet. Men om man pratar med sin lärare tror jag inte att jag använder så många ord, kanske yes eller no, bara.* **Wilda** svarar: *Nej, men det finns de som har sagt till mig att jag använder för många ord, både kompisar och mina föräldrar. Men jag vet inte, det bara finns där.* **Oliver** svarar: *Jag tror inte det, fast det är klart att jag inte säger lika många ord i klassrummet om man jämför med när man är på rast.* **Fabian** svarar: *Det är mest med kompisar på rasten man använder sådana ord, inte så mycket i klassrummet.*

Du har svarat att du använder engelska ord, hur tror du det kommer det sig?

Alice svarar: att orden finns ju redan överallt och man använder ju orden när man pratar med kompisar och så det bara blir så, eller med andra ord, det sker automatiskt. Det är också något jag använder när jag chattar. **Wilda** svarar: Orden finns redan när man chattar, där skriver man ofta inlägg som till exempel "Yes!", "Sure!" eller "Nice! LOL!" Även förkortningar som Omg (oh my god) är vanliga. **Oliver** svarar: För att det gör nästan alla, det bara blir så. Det går snabbare att skicka sms om man har ord. **Fabian** svarar: Jag spelar rätt så mycket dataspel, chattar med kompisar på engelska, nästan alla använder engelska ord. Det är nog så jag har lärt mig många.

På vilket sätt tror du att media som internet, reklam, tv-program kan påverka människor att använda engelska ord?

Alice svarar: Kanske när man spelar dataspel eller ser mycket reklam på engelska. Det är hur mycket engelska som helst på Internet. Jag chattar med många. **Wilda** svarar: att reklamslag på engelska är coolare och så låter det bättre och det blir lite mer amerikanskt. Reklam när man kollar på tv är engelska ibland. Jag lyssnar på engelska texter också. **Oliver** svarar: jag kan lära mig jättemycket från spel och serier som är på engelska, sen chattar jag ju med många. **Fabian** svarar: Ja, man kan nog bli påverkad från alla för man hör ju engelska varje dag. Mest från kompisar och vi har ju engelska i skolan också.

Vilket ord föredrar du att använda av mail eller e-post och e-mail?

Alice svarar: mail. Hur stavar du det ordet? m-a-i-l. **Wilda** svarar: mail. Hur stavar du det ordet? m-a-i-l. **Oliver** svarar: mail eller e-mail. Hur stavar du det ordet? m-a-i-l. **Fabian** svarar: mail. Hur stavar du det ordet? m-e-j-l.

Tycker du att man använder allt för många engelska ord i svenskan idag?

Alice svarar: nej. **Wilda** svarar: nej. **Fabian** svarar: nej. **Oliver** svarar: Jag vet inte, nej.

Är engelskans inflytande i svenskan något man pratar om med andra?

Alice svarar: nej, inte precis. **Wilda** svarar: va? nej! **Fabian** svarar: haha, nej! **Oliver** svarar: inte precis. Det vet jag inte.

Finns det några positiva eller negativa förhållanden till engelska lånord, uttryck och fraser i svenska språket?

Alice svarar: ja, att man blir bättre på engelska, för då kan vi ju fler ord. Wilda svarar: Det är inget negativt i alla fall. Det är ju bra att kunna och man lär sig mer och man behöver ju kunna det bättre om man tänker att man ska resa. Fast mina föräldrar är trötta på mig när de hör mig, och brukar säga det. Fabian svarar: Jag tycker det är positivt att man får fler ord, tror jag. Nej det inget är dåligt, visst det är kanske lite konstigt att man blandar in engelska i svenskan.

Hur kommer det svenska språket se ut i framtiden, tror du? Vad är din inställning till det?

Alice svarar: Jag tror nog att vi kommer att prata mer engelska i svenskan. Hur det kommer att bli vet jag inte, men det blir mer, engelska alltså. Det får bli ett blandspråk. Wilda svarar: Ingen skulle bli gladare än jag om det blir mer engelska. Men kanske inte det blir så. Men det blir nog fler uttryck och eller hela meningar. Fabian svarar: Jo, men det blir kanske så att man kommer prata engelska mer, inte mindre i alla fall för alla förstår ju engelska, nästan i alla fall. Oliver svarar: Det kommer kanske att vara som nu ungefär, fast kanske fler nya ord.